1027 - 2027

BUTLLETÍ EDUCATIU

EL PORTAL EDUCATIU DEL MIL·LENARI

Mil anys de memòria. Una porta oberta al present.

APRENEM DE LA HISTÒRIA

Violència i ordre social a l'alta edat mitjana

Teresa Vinyoles Vidal

«Avui molts tenen ganes de lluitar. Tinc por que a tu i als teus companys d'armes, fill, no us passi això... Ai oh dolor! ja se'n veuen alguns, entre els qui surten en ordre de batalla, que van cercant per totes bandes per guanyar... Si és possible, estigueu en pau amb tots els homes... L'enfrontament tem la pau. La pau segura amplament reposa. La concòrdia amiga vola fins al cel.»
— Duoda, comtessa de Barcelona i Septimània

Llegeix l'article →

OBRIM EL BUTLLETÍ

Tornem a obrir la porta

El primer número presentava el projecte. Aquest vol començar a fer-lo servir: hi trobaràs una conferència per tornar a veure, una proposta per portar a l'aula demà mateix i una xarxa de centres que no deixa de créixer.

El fil d'aquest mes és el territori: com la violència va fer néixer la necessitat d'ordre, com es delimitava un espai de pau amb unes quantes passes i com aprendre a llegir el lloc on vivim.

EN AQUEST NÚMERO

01 Agenda
Una videoconferència per veure, una altra que s'acosta i una jornada ja feta.

02 A l'aula
Com mesuraven les trenta passes? Lectura guiada per a cicle mitjà i superior.

03 Aprenem de la història
Violència i ordre social a l'alta edat mitjana, de Teresa Vinyoles.

04 Centres participants
La xarxa creix: ja són 14 els centres al mapa.

Explora el projecte al web →

AGENDA

El cicle ja és en marxa

Cicle de videoconferències · Mil anys de Pau i Treva

13
OCT 2026
17.30 h

JA POTS VEURE-LA

Alta Edat Mitjana: violència i ordre social. Pau i Treva

Rosa Lluch Bramon · Universitat de Barcelona
Videoconferència en línia

La videoconferència inaugural va situar el moviment de Pau i Treva en el seu context. Ja la pots veure sencera i descarregar-ne la presentació.

Veure el vídeo → Descarrega la presentació (PDF) →

18
NOV 2026
17.30 h

PROPERA CITA

Llegir territori: mapes per comprendre història

Dr. Xavier Costa Badia · Universitat de Barcelona
Videoconferència en línia

El territori és el fil d'aquest número: una bona manera d'arribar-hi és amb la proposta d'aula de les pàgines 5 i 6.

Veure detalls i inscripció →

AGENDA · CONTINUACIÓ

TAMBÉ AL CICLE

18 GEN 2027 · 17.30 h

Formar el pensament històric per construir cultura democràtica i pau

Antoni Santisteban

1 FEBR 2027 · 17.30 h

La pau s'aprèn

Marina Caireta · Escola de Cultura de Pau (UAB)

Consulta el cicle complet al web →

ACTES REALITZATS

13 OCT 2026 · AUDITORI FPCEE BLANQUERNA

L'esport, vector de pau i constructor de ponts

El mateix dia que s'inaugurava el cicle de videoconferències, una jornada a Blanquerna va portar el Mil·lenari al terreny de joc: de les assemblees de Pau i Treva (1027–2027) a la diplomàcia esportiva contemporània.

El programa va combinar una ponència inaugural de Tom Woodhouse (Bradford University, Institute for Economics & Peace), una taula rodona sobre gestió esportiva i cooperació internacional i tallers d'esport per al desenvolupament i la pau.

Descarrega el programa (PDF) →

A L'AULA

Com mesuraven les trenta passes?

Cicle mitjà i cicle superior de primària

Fa mil anys, protegir un lloc volia dir saber-ne els límits. Però, com es dibuixa un límit sense metre ni cinta mètrica? Una pregunta senzilla per entrar a la sagrera.

SEQÜÈNCIA

A
Abans de llegir

Plantegem la pregunta: com mesuraven les trenta passes? Tenien algun instrument per fer-ho? Fem una petita conversa, recollim les explicacions i agrupem les que s'assemblen.

B
Llegim el text

Després donem aquest text i expliquem que l'escrit ens diu com ho feien.

C
Parlem del text

Fem una conversa de comprensió lectora a partir del que hem llegit, ajudant-nos de les preguntes de sota.

PREGUNTES PER CONVERSAR

- Quina frase et fa pensar això que dius?
- En què et bases per dir això?
- Ho has trobat al text?
- Entens el que diu el/la ...?
- Què opines sobre el que ha dit el/la ...?
- Què vol dir?

A L'AULA · CONTINUACIÓ

PARAULES CLAU

Precisió
Fer o dir una cosa amb exactitud, sense aproximacions.

Consagrar
Dedicar un lloc, com una església, a Déu amb una cerimònia solemne.

Sagrera
Espai protegit al voltant d'una església, d'unes trenta passes, on no es podia exercir violència.

Delimitar
Marcar els límits d'un lloc.

ESCRIVIM

Què pots escriure sobre com mesuraven les trenta passes?

Per anar més enllà: sortim al pati i ho provem amb una gambada ben ampla.

EL TEXT · COM MESURAVEN LES TRENTA PASSES?

"La manera de mesurar el cercle estava regulada amb precisió. Les normes s'expliquen sobretot en els documents més antics; un cop establerta la pràctica, ja no calia repetir-les. Són especialment clares les instruccions donades en consagrar, l'any 1029, l'església de Sant Silvestre de Vallmala i la seva sagrera, anomenada també symiterium: a l'exterior de l'església s'havia de delimitar un cementiri fent servir la passa d'un home que fes una gambada molt ampla; mantenint un peu a terra, havia d'estirar les dues cames i posar l'altre peu tan lluny com pogués, i repetir-ho unes trenta vegades. Sembla una instrucció pensada per als arqueòlegs, que són els únics que poden mesurar sobre el terreny les dimensions exactes de les sagreres."

Pierre Bonnassie, «Les sagreres catalanes. Concentració de l'hàbitat en el cercle de pau de les esglésies al segle XI», p. 4.

Més propostes per a l'aula →

APRENEM DE LA HISTÒRIA

Violència i ordre social a l'alta edat mitjana

Teresa Vinyoles Vidal

Abans de les assemblees de Pau i Treva hi va haver un territori per fer: una terra de frontera, poc poblada, que homes i dones van conrear, repoblar i organitzar.

L'article explica com aquell món de pagesos lliures va quedar sota la pressió d'una elit armada i com, en aquest context de violència, neixen les assemblees.

IDEA PER EMPORTAR-SE

Les assemblees de Pau i Treva neixen com un pacte entre el poble i l'Església per frenar les violències dels armats contra els desarmats.

Llegeix l'article complet →

PER CONTINUAR LLEGINT

El llibre digital del projecte reuneix capítols que relacionen el llegat de Pau i Treva amb preguntes d'avui: convivència, territori, cultura democràtica, paraula i escola.

Capítols i lectures →

CENTRES PARTICIPANTS

La xarxa creix

Al número 1 vam presentar set centres. Avui ja són 14 els punts del mapa, de l'Empordà a la Ribera d'Ebre, passant pel Vallès i Barcelona.

NOUS AL MAPA

IE Xirinacs
Barcelona

Institut Ramon Casas i Carbó
Palau-solità i Plegamans

C.E. Cor de Maria Sant Josep
Sant Feliu de Guíxols

IE 3 d'Abril
Móra la Nova

Prats de la Carrera
Palafrugell

Escola Samuntada
Sabadell

IE El Martinet
Ripollet

JA HI EREN

Escola Virolai, Escola Reina Elisenda Virolai, Escola Prat de la Riba, Escola La Immaculada, INS Turó d'en Baldiri, Escola Enxaneta i Escola Vall Ondara.

UNA TACA D'OLI

El proper punt del mapa pot ser el teu

Una taca d'oli no demana permís per créixer: s'escampa a poc a poc, des d'on comença. Així creix aquesta xarxa. Cada centre que s'hi suma és un punt nou al mapa, i cada punt n'il·lumina un altre al costat. Parla'n al claustre, a l'escola veïna, a qui tens a prop.

Com participar →

Comparteix el butlletí →

Visita la web i segueix-nos a Instagram i X per no perdre cap novetat.

educacio.pauitreva.cat Instagram · @pau_i_treva_educacio X · @pauitrevaeduca